

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

U Z N E S E N I E

Okresný súd Banská Bystrica
Dielo: 17-03-2014
3 Obdo 68/2013

3 Obdo 68/2013

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **GEFCO S.A.**, so sídlom vo Francúzskej republike 77/81 Rue Des Lilas D, Espagne 924 02, Curbevoie, ID číslo: 542 050 315 R.C.S. Nanterre, spoločnosť zapísaná v Le Journal Spécial des Sociétés Françaises par Action, zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, so sídlom v Bratislave, Klincová 35, proti žalovanému: **ALL-TRANS, s. r. o.**, so sídlom v Banskej Bystrici, Kláry Jarunekovej 14489/2, IČO: 36 028 401, zast. advokátom JUDr. Petrom Petrikom, so sídlom v Banskej Bystrici, Komenského 144191/18D, o zaplatenie 17 010 eur s príslušenstvom, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 Cb 224/2012-272 zo dňa 27. júna 2013, jednomyselne takto:

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **o d m i e t a.**

Žalobcovi trovy dovolacieho konania **n e p r i z n á v a.**

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 60 Cb 109/2011-216 zo dňa 02.10.2012 rozhodol tak, že žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 17 010 eur spolu s úrokom z omeškania tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a o trovách konania rozhodol tak, že rozhodne o nich do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, že predmetom konania je právo na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka a právo na zaplatenie úroku z omeškania podľa § 369 ods. Obchodného zákonníka. Z obsahu rozhodnutia prvostupňového súdu je zrejmé, že na strane žalovaného došlo k majetkovému prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu v zmysle ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako aj fakt, že žalovaný nepoprel, že od žalobcu vyššie platby prijal. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným prvostupňový súd túto posudzoval a uviedol, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenie § 397 Obchodného

zákonníka podľa ktorého všeobecná premĺčacia doba je štyri roky. Uviedol, že napriek tomu, že nejde o obchodno-závazkový vzťah v takom ponímaní, ako to má na mysli ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, možno pri objektívnom posúdení vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca bezdôvodne neplnil subjektu úplne odlišnému od jeho pôvodného zmluvného partnera čo znamená, že vzťah možno považovať za obchodno-právny vzťah v širšom ponímaní to jest z hľadiska postavenia podnikateľských subjektov, v ich podnikateľskej činnosti dlhšej a pravidelnej spolupráce, z hľadiska vymáhateľného plnenia na súde zo strany niektorého zo subjektov / hoci aj pri vrátení plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, alebo pri nároku na náhradu škody a pod. / V konečnom dôsledku zistil, že účastníci zmluvného vzťahu aj po jeho ukončení medzi sebou navzájom komunikovali ohľadne mylných platieb, takže možno konštatovať, že si vysporiadávali vzťahy súvisiace z predchádzajúcich podnikaní. Konajúci súd konštatoval, že žalobcovi nie je možné vyčítať, že sporné platby žalovanému poskytol napriek tomu, že ich obchodno-právny vzťah už nepokračoval, pretože takáto situácia môže vzniknúť z rôznych dôvodov napríklad z rutiny, personálnych zmien a zvlášť na vytvorenú kompletnú databázu údajov. Zároveň uviedol, že žalobca sa snažil o získanie platieb od žalovaného už 29. 08. 2008. Z uvedeného dôvodu podľa konajúceho súdu žalobcovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia pričom 4 ročná premĺčacia lehota podľa § 397 Obchodného zákonníka začala plynúť pri každej poukázanej platbe zvlášť, t. j. pri sume 4 860 eur od 03. 06. 2008, pri sume 1 215 eur od 20. 06. 2008, pri sume 1 215 eur od 27. 06. 2008, pri sume 2 430 eur od 04. 07. 2008, pri sume 3 645 eur od 25. 07. 2008, pri sume 1 215 eur od 02. 08. 2008, pri sume 1 215 eur od 08. 08. 2008 a pri sume 1 215 eur od 14. 08. 2008 a návrh na začatie konania bol doručený na súd dňa 01. 12. 2010, t. j. pred uplynutím 4 ročnej premĺčacej doby. Vzhľadom na nedôvodné vznesenú námietku premĺčania konajúci súd, návrh žalobcu vyhovel. S poukazom na ustanovenie § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2008 žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania vo výške úrokovej sadzby 14,25% ročne. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 151 ods. 3 O. s. p..

O odvolaní žalovaného rozhodol ako odvolací súd Krajský súd v Banskej Bystrici, rozsudkom č. k. 41 Cob 224/2012-272 zo dňa 27. júna 2013 tak, že prvostupňový rozsudok potvrdil a o trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 3 O. s. p.

V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že v konaní bolo zistené, že žalovaný omylom poskytnuté plnenie zo strany žalobcu na základe ich predchádzajúcich záväzkov z uzavretých

zmlúv o preprave v zmysle ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka prijal. Konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obidvaja účastníci sú podnikatelia a s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku konštatoval, že právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou, a teda, že ide o obchodný záväzkový vzťah tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a spravuje sa s Obchodným zákonníkom. S poukazom na uvedené uviedol, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je právom z obchodno-záväzkového právneho vzťahu sa premlčuje podľa ustanovení Obchodného zákonníka a aplikuje sa právna úprava podľa § 397 Obchodného zákonníka, teda 4 ročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť od okamihu, keď došlo k plneniu. Odvolací súd po zhodnotení skutočností z predloženého spisu dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správny posúdil, keď návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel. K námietkam odvolateľa spočívajúcich v tom, že prvostupňový súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností uviedol, že účastníci sú povinní označiť dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy, vyjadrenia orgánu a právnických osôb, listiny ohľadka a výsluch účastníkov / § 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O. s. p. /, s poukazom na ktoré ustanovenia konštatoval, že o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, ale aj tých, ktoré navrhnuté neboli, rozhoduje však súd. Za jednoznačné uviedol, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonania určitého dôkazu navrhnúť, ktoré procesné oprávnenie žalovaný v danej veci aj využil, ale rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný sa ponecháva súdu. Podľa odvolacieho súdu z odôvodnenia prvostupňového súdu jasne vyplýva, prečo sa súd nezaoberal ďalšími námietkami účastníkov konania a prečo nevykonal listinný dôkaz navrhnutý právnym zástupcom žalovaného na pojednávaní vo veci samej dňa 11. 09. 2012 v tom, smere; aby žalobca predložil listinu, ktorou reagoval na dokument nazvaný „Vyjadrenie k mylným plátbám“. Poukázal na odôvodnenie súdu prvého stupňa podľa ktorého prvostupňový súd nemal aj s poukazom na výpoveď svedkyne Ing. Dobríkovej pochybnosti o tom, že žalobca emailom zo dňa 29. 08. 2008 reagoval na tento dokument, pričom táto skutočnosť nemá z hľadiska posúdenia plynutia 4 ročnej premlčacej doby žiadny význam.

Proti tomuto rozhodnutiu, s význačenou právoplatnosťou dňa 13. 09. 2013 / doručenky na č. 1. 305 druhá strana doručenky 310 /, v zákonnej lehote žalovaný podal dovolanie a navrhol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 Cob/224/2012-272 zo dňa

27. júna 2013 a rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 60 Cb 109/2011-213 zo dňa 02. 10. 2012 zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odvodil ustanovením § 237 písmeno f/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. konkrétne porušením jeho práva na úplné výstižné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 176/2011 zo dňa 27.02.2013, 2 Cdo 41/2012 a Cdo 42/2012 zo dňa 28. 02. 2013, 6 Cdo 158/2012 zo dňa 10. 04. 2013 podľa ktorých právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva aj zo súdnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 139/2011 zo dňa 12. 10. 2011 podľa ktorého nedostatok odôvodnenia rozsudku je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, v rámci využitia prípadných riadnych aj mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda možnosť riadne konať pred súdom. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 So/118/2011 zo dňa 27. 09. 2011 konštatoval, že rozsudok z ktorého nemožno zistiť akými úvahami sa súd riadil pri rozhodovaní o zákonnosti rozhodnutia nezabezpečuje účastníkovi právo na spravodlivý súdny proces a, že riadne odôvodnenie je procesným právom účastníka, lebo len dostatočné a presvedčivé odôvodnenie umožňuje dostatočne skutkovo a právne odôvodniť podaný opravný prostriedok. Za kľúčovú otázku, dovolateľ označil, poučenie, či ide o vzťah občiansko-právny, alebo obchodnoprávny. Odôvodnenie odvolacieho súdu, k tejto otázke, označil dovolateľ za nepreskúmateľné, nakoľko sa v odôvodnení jeho rozhodnutia nevysporiadal s úvahami a závermi prvostupňového súdu ohľadne posúdenia povahy záväzkového vzťahu medzi účastníkmi konania. Podľa dovolateľa, sa odvolací súd nevyjadril k žiadnym záverom prvostupňového súdu, že nejde o obchodný záväzkový vzťah, ale o obchodnoprávny vzťah v širšom ponímaní a že nie je zrejme z akého dôvodu odvolací súd na základe predchádzajúcich záväzkov z uzavretých zmlúv o preprave medzi účastníkmi vyvodil, že aj pokiaľ ide o záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, ide o obchodnoprávny vzťah. Odôvodnenie obidvoch súdov, že ide o obchodnoprávny vzťah medzi účastníkmi dovolateľ označil za nepresvedčivé. Podľa dovolateľa, odvolací súd mu nedal odpovede na jeho závažné námietky uvedené v odvolaní, čím žalovaný nemohol riadne realizovať jeho práva mu priznané Občianskym súdnym poriadkom. Dovolaťel citoval nález Ústavného súdu Slovenskej republiky k sp. zn. 6 Obo 191/2003, v ktorom sa uvádza, že ústavný súd už v náleze pod sp. zn. IV. ÚS 214/04 vyslovil právny názor, podľa ktorého aj keď sa bezdôvodné obohatenie riadi Občianskym zákonníkom premlčanie práva z neho

v obchodných vzťahoch bude podliehať iným pravidlám ako tým, ktoré platia v režime Občianskeho zákonníka. Dovolateľ citoval aj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33-do 3376/2011 v ktorom sa uvádza, že pre riešenie otázky, či premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa riadi právnou úpravou obchodného zákonníka alebo občianskeho zákonníka, je určujúcim kritériom predovšetkým povaha právneho vzťahu vzniknutého takým plnením čo znamená, či majetkový prospech a jeho vydanie ktoré sa žiada, bol získaný na základe vzťahu, ktorý svojim významom zodpovedá § 261 ods. 1 až 3 a § 262 obchodného zákonníka. Podľa dovolateľa, tým že súd prvého stupňa používa pojem obchodnoprávny vzťah v širšom objektívnom ponímaní, ktorý Obchodný zákonník nepozná, javí sa toto rozhodnutie ako prekračujúce rámec zákona pokiaľ ide o naplnenie zákonných podmienok, aby vzťah mohol byť posúdený ako obchodnoprávny. Podľa dovolateľa, súd nemôže prezumovať, alebo predpokladať či objektívne vyvodzovať len na základe predchádzajúceho obchodnoprávneho vzťahu medzi stranami, že vzťah naďalej trvá, pokiaľ to nie je v konaní nepochybne preukázané. Dovolateľ za zrejme označil, že ich obchodnoprávny vzťah preukázateľne skončil, účastníci zmluvného vzťahu naďalej nekomunikovali, ani neuzavreli žiaden iný právny vzťah v rámci ktorého by bolo možné polemizovať, či ide o obchodnoprávny vzťah, v rámci ich podnikateľskej činnosti, alebo obstarávanie záležitosti. Dovolateľ poukázal na samotné konštatovanie žalobcu, že sporné peňažné prostriedky poukázal na účet žalovaného omylom, a teda že nemali byť žalovanému pripísané v rámci určitého obchodnoprávneho vzťahu t. j., že vôľa bola zameraná na plnenie inej zmluvnej strane v rámci iného právneho vzťahu. Podľa dovolateľa peňažné plnenie uplatňované v predmetnom konaní, v žiadnom prípade nenadväzuje na predchádzajúci právny vzťah ako v rozhodnutí uviedol prvostupňový súd, nakoľko pripísanie peňažných prostriedkov na účet žalovaného bez akéhokoľvek i ústne dohodnutého právneho vzťahu podľa obchodného zákonníka nezakladá samo osebe záväzkový vzťah, ale záväzok z bezdôvodného obohatenia z titulu plnenia bez právneho dôvodu, podľa predpisov občianskeho zákonníka. S poukazom na uvedené skutočnosti dovolateľ je presvedčený, že ide o dostatočné dôvody, pre zrušenie napadnutých rozhodnutí. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší sú Slovenskej republiky / §10a ods. 1 O. s. p. / prejednal dovolanie žalovaného podľa ustanovenia § 242 O. s. p. ako podané v zákonnej lehote / § 240 ods. 1 O. s. p. /, splňajúce náležitosti dané ustanovením § 241 O. s. p. s tým, že žalovaný prípustnosť odvolania odvodzuje ustanovením § 237 písm. f./ O. s. p.

Z ustanovenia § 237 písm. f./ O. s. p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z dovolania žalovaného je zrejme že s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f./ O. s. p. dovolateľ za odňatie možnosti konať pred súdom považuje nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu tým, že neúplným nevýstižným a nepresvedčivým odôvodnením v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., bolo porušené jeho právo na ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a nenaplneniu jeho základného práva na súdnu ochranu.

Základnou otázkou, pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalovaného je, či tvrdenie žalovaného, že mu ako účastníkovi konania občianskeho súdneho konania bolo porušené jeho právo na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a chránených záujmov tým, že rozsudkom odvolacieho súdu bolo porušené jeho právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, je dôvodné.

Z predložených dokladov nie je sporné, že ide o potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil. Z obsahu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejme, že predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne keď žalobe o zaplatenie sumy 17 010 eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia vyhovel v súvislosti s plnením bez právneho dôvodu podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia je zrejme že, pri rozhodovaní za kľúčovú otázku pre rozhodnutie označil dôvodnosť námietky premlčania vznesenej žalovaným, pre posúdenie ktorej, bolo jediná skutočnosť či sa na posúdenie premlčania bude vzťahovať Občiansky zákonník, alebo Obchodný zákonník. Z obsahu podrobne odôvodneného prvostupňového rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že prvostupňový súd s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že premlčanie sa spája s márnym uplynutím doby, ktorú zákon dáva veriteľovi na vykonanie práva. S odvolaním sa ustanovenia § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že prípravách vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ktorá premlčacia doba je podľa § 397 Obchodného zákonníka, štvorročná. Z obsahu odvolania, aj dovolania žalovaného jednoznačne vyplýva, že dovolateľ s názorom že konajúce sudy vychádzali z názoru, že premlčaciu dobu posúdili ako štvorročnú, sa nestotožnil z dôvodu, že premlčacia

doba mala byť posudzovaná ako pri vzťahoch občianskoprávných, a nie vzťahoch obchodnoprávných. Skúmanie tejto otázky však pre posúdenie prípustnosti dovolania s odkazom na ustanovenie § 237 písm. f./ je bezpredmetné.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dovolaním, odvolací súd konštatoval, že v danej veci bez právneho dôvodu žalobca poskytol žalovanému plnenie a že v rámci tohto vzťahu, oprávneným prijímateľom plnenia, je žalovaný, ktorý plnenie od žalobcu prijal a je pasívne legitimovaný. Z odôvodnenia rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v konaní bolo zistené, že žalovaný omylom poskytnuté plnenie zo strany žalobcu na základe ich predchádzajúcich záväzkov z uzavretých zmlúv o preprave v zmysle ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka prijal, že obaja účastníci boli podnikatelia a že s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou. Takto vyslovený právny záver nie je v rozpore s tvrdením súdu prvého stupňa, a ani so zisteným skutkovým stavom, z ktorého sporné nebolo, že žalovaný poskytnuté peňažné plnenie omylom zo strany žalobcu prijal. Posudzovanie otázky, či odvolací súd dospel k správnejmu záveru, že ide o obchodnoprávny vzťah tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka je pre posúdenie, či ide o dovolanie podľa ustanovenia § 237 písm. f./ O. s. p. prípustné, taktiež právne irelevantné.

Z odvolania žalovaného je zrejmé, že z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia mu nebolo zrejmé, čo konkrétne obchodnoprávny vzťah v širšom poňímaní, má predstavovať, kedy takýto vzťah vzniká, s ktorou otázkou sa podľa dovolateľa, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí dovolaním, nevysporiadal. Z odvolania žalovaného je zrejmé, že od ukončenia obchodnoprávného záväzkového vzťahu až do pripísania mylných platieb neexistovala žiadna doba medzi účastníkmi, žiadna komunikácia, neboli plánované žiaden aktivity a nebyť mylných platieb, ktoré sú predmetom sporu do dnešného dňa, by strany už nemali nič spoločné.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia dovolaním je však zrejmé, že odvolací súd sa s touto námietkou vysporiadal, keď dospel k záveru, že prvostupňový súd dospel k záveru, že právny vzťah, čo sa týka uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vznikol medzi nimi práve v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou, teda na základe ich predchádzajúcich záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o preprave podľa ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka, z čoho odvodil, že v danom prípade

ide premlčaciu dobu štvorročnú, čo je zásadná otázka pre posúdenie správnosti prvostupňového rozhodnutia. Fakt, že odvolací súd presne nekonkretizoval pojem použitý výraz v prvostupňovom rozhodnutí, obchodnoprávny vzťah v širšom ponímaní, podľa dovolacieho súdu nie je možné kvalifikovať ako nedostatok riadneho odôvodnenia, ktoré je porušením práva účastníka na spravodlivý proces, nepresvedčivé odôvodnenie, a za arbitrárne rozhodnutie bez zrozumiteľných a určitých dôvodov ohľadne kľúčovej otázky. Podľa dovolacieho súdu z rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním nie je sporné, že odvolací súd sa s kľúčovou otázkou či na posúdenie premlčacej doby sa vzťahuje Občiansky zákonník alebo Obchodný zákonník jednoznačne zaberá a dospel k záveru, že ide o obchodnoprávny záväzkový vzťah, tak ako je definovaný v ustanovení § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, čím sa vysporiadal s námietkou žalovaného ohľadne posúdenia dĺžky premlčacej doby v konkrétnom spore. Je pravdou, že odvolací súd sa jednoznačne nevyjadril k námietanému pojmu žalovaným použitým v prvostupňovom rozhodnutí, ktorý sa zrejme vzťahoval na vzniknutý právny vzťah z bezdôvodného obohatenia následkom predchádzajúceho obchodnoprávneho právneho záväzkového vzťahu vyplývajúceho z uzavretej zmluvy podľa § 610 a nasl. Obchodného zákonníka. Táto skutočnosť podľa dovolacieho súdu však nemá za následok, pre ktorý rozhodnutie odvolacieho súdu by malo byť považované za nepresvedčivé, nezrozumiteľné, nedostatočne odôvodnené a arbitrárne. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd dostatočne vysporiadal aj s ďalšou námietkou žalovaného v odvolaní, konkrétne nevykonaním ním navrhnutého dôkazu, keď s poukazom na citované ustanovenia v odôvodnení rozhodnutia navrhovaný dôkaz bude vykonaný sa ponecháva súdu a stotožnil sa s vyjadrením názorom súdu prvého stupňa, že navrhovaný dôkaz žalobcom z hľadiska plynutia štvorročnej premlčacej doby, označil za bezpredmetný.

Odkazy žalovaného na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky a citovanú judikatúru v dovolaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky pri posudzovaní otázky, či mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom nemohol považovať za také, z ktorých by bolo jeho tvrdenie ohľadne prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p. odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky / § 10a ods. 1 O. s. p. / na základe takto posúdeného skutkového a právneho stavu dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí dovolaním, nebola odňatá možnosť žalovanému konať pred súdom,

a teda nejde o dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) O. s. p. a ani na základe iného dôvodu daného v ustanovení § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky / § 10 ods. 1 O. s. p. / dovolanie žalovaného v súlade s ustanovením § 243c O. s. p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol.

So žiadosťou žalovaného o odklad rozhodnutia sa vzhľadom na rozhodnutie o dovolaní nezaoberal.

O trovách dovolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi trovy v dovolacom konaní nepriznal, nakoľko mu žiadne účelne vynaložené trovy v dovolacom konaní nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2014

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Šafránková

13.9.13
14.9.13

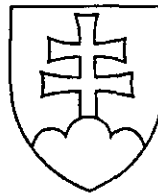
Príloha č.3

41Cob 224/2012-272

IČS: 6110224829

PRVORIS

22. AUG. 2013

Okresný súd Banská Bystrica	
Došlo:	
24 -07- 2013	
.....krát HOD. MIN.	
Počet príl.	Počet rubr.

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Križanovej, členiek senátu JUDr. Daniely Maštálírovej a JUDr. Miroslavy Púchovskej v právnej veci navrhovateľa GEFCO S.A., so sídlom vo Francúzskej republike, 77/81 Rue Des Lilas D'Espagne 924 02 Courbevoie, ID číslo: 542 050 315 R.C.S. Nanterre, spoločnosť zapísaná v Le Journal Spécial des Sociétés Françaises par Action, zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Klincová 35 proti odporcovi ALL - TRANS s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Kláry Jarunkovej 14489/2, IČO: 36 028 401, zastúpenému JUDr. Petrom Petríkom, advokátom, so sídlom v Banskej Bystrici, Komenského 14419/18D, o zaplatenie 17 010,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 60 Cb 109/2011-216 zo dňa 2. októbra 2012 takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 60 Cb 109/2011-216 zo dňa 2. októbra 2012 v napadnutej časti výroku **potvrďuje**.

Odôvodnenie:

Okresný súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 17 010,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % ročne, a to zo sumy 4 860- Eur od 03. 06. 2008 do zaplattenia, zo sumy 1 215- Eur od 20. 06. 2008 do zaplattenia, zo sumy 1 215- Eur od 27. 06. 2008 do zaplattenia, zo sumy 2 430- Eur od 04. 07. 2008 do zaplattenia, zo sumy 3 645- Eur od 25. 07. 2008 do zaplattenia, zo sumy 1 215- Eur od 02. 08. 2008 do zaplattenia, zo sumy 1 215- Eur od 08. 08. 2008 do zaplattenia, zo sumy 1 215- Eur od 14. 08. 2008 do zaplattenia. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení okresný súd uviedol, že navrhovateľ si návrhom na začatie konania uplatnil proti odporcovi právo na zaplattenie sumu 17 010,-Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka a právo na zaplattenie úroku z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Navrhovateľ v návrhu tvrdil, že bez právneho dôvodu poukázal na účet odporcu dňa 2.6.2008 sumu 4 860-Eur, dňa 19.6.2008 sumu 1 215-Eur, dňa 26.6.2008 sumu 1 215-Eur, dňa 3.7.2008 sumu 2 430-Eur, dňa 24.7.2008 sumu 3 645-Eur, dňa 1.8.2008 sumu 1 215-Eur, dňa 7.8.2008 sumu 1 215-Eur a dňa 13.8.2008 sumu 1 215-Eur, spolu sumu 17 010-Eur. Uviedol, že tieto peňažné prostriedky mali byť uhradené spoločnosťou ALL transport, s.r.o. so sídlom Banská Bystrica, Majerská cesta 96, za poskytnuté plnenie na základe individuálnych zmlúv o preprave veci podľa § 610 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré boli uzavreté medzi navrhovateľom a touto spoločnosťou v období mesiacov apríl až júl 2008. Okresný súd konštatoval, že tieto skutočnosti medzi účastníkmi konania neboli sporné. Mal preukázané, že medzi účastníkmi konania existoval obchodný záväzkový vzťah založený individuálnymi zmluvami o preprave veci podľa § 610 a nasl. Obchodného zákonníka do 8.4.2008. Po tomto dátume medzi účastníkmi konania k uzavretiu žiadneho obchodného záväzkového vzťahu nedošlo. Navrhovateľ od mesiaca apríl 2008 vstúpil do obchodného záväzkového vzťahu so spoločnosťou ALL transport s.r.o., Banská Bystrica.

Okresný súd mal tiež preukázané, že prijatím platieb od navrhovateľa vo výške 17 010-Eur, došlo na strane odporcu k majetkovému prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odporca v konaní nepoprel, že od navrhovateľa obdržal vyššie uvedené platby. V konaní však vzniesol námietku

premlčania nároku v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď tvrdil, že právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a nie podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Keďže navrhovateľ sa o mylnom vykonaní úhrad na účet spoločnosti odporcu dozvedel na základe e-mailovej komunikácie už dňa 29.8.2008, a keďže navrhovateľ podal návrh na začatie konania na súd dňa 1.12.2010 t.j. po uplynutí 2 ročnej premlčacej lehoty, preto nárok navrhovateľa je premlčaný.

Okresný súd posudzoval vznesenú námietku premlčania a uviedol, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenie § 397 Obchodného zákonníka, podľa ktorého všeobecná premlčania doba je 4 ročná. Pri posudzovaní nároku vychádzal z ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vzhľadom na to, že bezdôvodné obohatenie je komplexne upravené len v Občianskom zákonníku. V prípade vzniku bezdôvodného obohatenia v obchodnoprávných vzťahoch je potrebné aplikovať Občiansky zákonník v súlade s ustanovením § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka. Nebola sporná skutočnosť, že odporca od navrhovateľa sumu 17 010- Eur prijal, čím získal majetkový prospech na úkor navrhovateľa. V posudzovanom prípade obidve sporové strany majú postavenie podnikateľov, k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane odporcu došlo pri ich podnikateľskej činnosti a k plneniu bez právneho dôvodu zo strany navrhovateľa došlo v období od 2.6.2008 do 13.8.2008 bezprostredne po ukončení ich zmluvného vzťahu (8.4.2008). Okresný súd prihliadol na všetky okolnosti za ktorých došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že aj napriek tomu, že nejde o obchodný záväzkový vzťah v takom ponímaní, ako to má na mysli ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, možno pri objektívnom posúdení vziať do úvahy skutočnosť, že navrhovateľ neplnil bezdôvodne subjektu úplne odlišnému od jeho pôvodného zmluvného partnera, to znamená, že vzťah možno považovať za obchodnoprávny v širšom ponímaní, t.j. z hľadiska postavenia podnikateľských subjektov, ich podnikateľskej činnosti, dlhšej a pravidelnej spolupráce, z hľadiska práva vymáhateľného na súde zo strany niektorého zo subjektov (hoci aj pri vrátení plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu alebo pri nároku na náhradu škody a pod). Napokon aj po ukončení zmluvného vzťahu účastníci konania medzi sebou komunikovali ohľadne mylných platieb, takže možno konštatovať, že si vysporadúvali vzťahy súvisiace z predchádzajúcich podnikaní. Aj v tomto kontexte súd posudzoval ich vzťah ako obchodnoprávny v širšom objektívnom ponímaní. Nie je možné vyčítať navrhovateľovi, že sporné platby poukázal odporcovi, hoci už s ním nepokračoval

zmluvnom vzťahu, pretože môže nastať situácia, že pri dlhodobějších záväzkových vzťahoch, je už používanie údajov o obchodnom partnerovi istou rutinou, zvlášť, keď má vytvorenú kompletnú databázu údajov, alebo môže dôjsť k personálnym zmenám u obchodného partnera, ako to bolo v danom prípade. Navrhovateľovi nemožno uprieť ani snahu o získanie týchto platieb od odporcu, keď už 29.8.2008 ho požiadal o vrátenie dovtedy poukázaných platieb. Okresný súd vzal do úvahy všetky okolnosti, za ktorých došlo k poukázaniu sporných platieb na účet odporcu. Zistil, že navrhovateľovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom 4 ročná premĺčacia doba podľa § 397 Obchodného zákonníka začala plynúť pri každej poukázanej sume zvlášť, t.j. pri sume 4 860-Eur od 3.6.2008, pri sume 1 215-Eur od 20.6.2008, pri sume 1 215-Eur od 27.6.2008, pri sume 2.430-Eur od 4.7.2008, pri sume 3 645-Eur od 25.7.2008, pri sume 1 215-Eur od 2.8.2008, pri sume 1 215-Eur od 8.8.2008 a pri sume 1 215-Eur od 14.8.2008. Keďže návrh na začatie konania bol doručený okresnému súdu dňa 1.12.2010 t.j. pred uplynutím 4 ročnej premĺčacej doby, súd návrhu navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel.

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.12.2008 navrhovateľovi priznal aj právo na zaplatenie úroku z omeškania vo výške úrokovej sadzby 14,25 % ročne a o trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku okresného súdu v časti výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 17 010,-Eur spolu s úrokom z omeškania podal zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. V odvolaní namietal, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Pokiaľ súd v odôvodnení rozhodnutia na jednej strane konštatuje, že s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo ku vzniku bezdôvodného obohatenia má za to, že aj keď nejde o obchodno záväzkový vzťah v takom ponímaní, ako to má na mysli ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, a na druhej strane aplikuje na premĺčanie nároku navrhovateľa ustanovenie § 397 Obchodného zákonníka, je jeho rozhodnutie v tomto smere nepreskúmateľné. Poukázal na ustanovenie § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, nie obchodnoprávne vzťahy medzi podnikateľmi v širšom ponímaní. Existenciu bližšie nešpecifikovaného obchodnoprávneho vzťahu (nie obchodno záväzkového vzťahu) vyvodzuje okresný súd len z dôsledkov pripísania mylných platieb spoločnosti odporcu

z predchádzajúcich už zaniknutých obchodno záväzkových vzťahov. Komunikácia medzi účastníkmi konania pritom nemala žiaden súvis s predchádzajúcimi aktivitami, nakoľko sa jednalo o platby, ktoré mali byť zaslané inému subjektu. Je zrejmé, že medzi účastníkmi neboli žiadne aktivity, žiadna komunikácia a ani akýkoľvek vzťah až do momentu pripísania platieb. Pokiaľ teda medzi účastníkmi konania neexistoval žiadny vzťah, nemohol tak medzi nimi existovať ani obchodno záväzkový vzťah v širšom ponímaní. Účastníci konania sa do kontaktu dostali výlučne v dôsledku mylných platieb, ktoré nemajú z ich predchádzajúcou činnosťou nič spoločné. Spoločnosti neplánovali žiadne spoločné obchodné aktivity a preto skutkové zistenia súdu, že medzi účastníkmi konania existoval obchodnoprávny vzťah v širšom ponímaní je nesprávne a nemá žiadnu oporu v zistenom skutkovom stave.

V odvolaní vytýkal okresnému súdu aj to, že nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Je toho názoru, že vykonanie dôkazov by prispelo k lepšiemu zisteniu skutkového stavu a k preukázaniu jeho tvrdení o existencii prekážky nedostatku aktívnej legitimácie na strane navrhovateľa. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 O.s.p. a návrh navrhovateľa zamietol.

K tvrdeniam odporcu v podanom odvolaní sa vyjadril navrhovateľ. Uviedol, že do súdneho spisu založil dokument nazvaný „Vyjadrenie k mylným platbám“ a v tomto liste odporca uvádza, že v priebehu mesiacov máj, jún a júl 2008 boli poukázané na jeho účet finančné prostriedky, ktoré spoločnosti odporcu nepatrili. Odporca pritom špecifikuje dátum obdržania jednotlivých platieb, č. faktúry, variabilný symbol ako aj prijaté sumy. V liste tiež uvádza, že tieto platby mali byť poukázané spoločnosti ALL transport s.r.o., Banská Bystrica. Je toho názoru, že zo strany odporcu ide o nespochybniteľný prejav vôle uznať svoj dlh, resp. bezdôvodné obohatenie na úkor navrhovateľa. Je toho názoru, že v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a v tejto súvislosti poukázal na súdne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 57/03, v ktorom Najvyšší súd vyslovil názor, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý vznikol z neplatnej zmluvy sa premlčuje v 4 ročnej lehote v zmysle ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka a tiež vychádzal aj z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn IV.ÚS. 214/04. Ďalej vo vyjadrení zdôrazňuje tie isté argumenty, ktoré uviedol už počas prvostupňového konania. Podotkol, že okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, prečo nevykonal dôkaz navrhnutý právnym zástupcom odporcu na pojednávaní vo veci samej, listinou nazvanou „Vyjadrenie k mylným

...ám.“ Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Vyhoven si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania v sume 826,97,-Eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v Banskej Bystrici, ako súd odvolací pojednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobe o zaplatenie sumy 17 010- Eur s príslušenstvom vyhovel titulom vydania bezdôvodného obohatenia v súvislosti s plnením bez právneho dôvodu podľa § 451 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Bezdôvodné obohatenie je konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 OZ). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 OZ) tomu, na úkor koho sa získal (§ 456 OZ). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 OZ).

Aktívna legitimácia pre uplatnenie práva zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vyplýva z § 456 OZ. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu oprávneným; je ním teda ten, na úkor koho sa predmet bezdôvodného obohatenia získal, teda ten v koho majetkovej sfére došlo k zmenšeniu majetku. Kto je v rámci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie pasívne legitimovaným, vyplýva z § 451 ods. 1 OZ. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie. V prejednávanvej veci došlo proti vôli navrhovateľa k tomu, že fakticky poskytol plnenie bez akéhokoľvek právneho podkladu (bez právneho titulu). Navrhovateľ poskytol plnenie odporcovi, keď vykonal úhradu faktúr v období od 2.6.2008 do 13.8.2008 bez toho, aby mu odporca za toto plnenie poskytol, resp. vykonal prepravu.

V danej vec bez právneho dôvodu plnenie poskytol navrhovateľ. V rámci tohto právneho vzťahu je teda oprávneným, a prijímateľom plnenia, ktoré v danej veci bez právneho dôvodu poskytol navrhovateľ je odporca teda pasívne legitimovaný.

V konaní bolo tiež zistené, že odporca omylom poskytnuté plnenie zo strany navrhovateľa, na základe ich predchádzajúcich záväzkov z uzavretých zmlúv o preprave vzniklo v zmysle ustanovenia § 610 a nasl. Obchodného zákonníka prijal. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obaja účastníci sú podnikatelia a s prihliadnutím na všetky okolnosti vzniku záväzku právny vzťah medzi nimi vznikol v súvislosti s ich predchádzajúcou podnikateľskou činnosťou. Ide teda o obchodný záväzkový vzťah tak, ako je definovaný v § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a spravuje sa Obchodným zákonníkom. Právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenie, ktoré je právom z obchodného záväzkového vzťahu (§ 261 ods. 1 a § 1 ods. 1 Obchodného zákonníka) sa premlčuje výlučne podľa ustanovení Obchodného zákonníka a aplikuje sa právna úprava podľa § 397 Obchodného zákonníka, teda plynutie 4 ročná premlčacia doba, ktorá začala plynúť od okamihu, keď došlo k plneniu.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa v tejto veci dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne posúdil, keď návrhu navrhovateľa o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel. Pokiaľ ide o námietky odvolateľa spočívajúce v tom, že súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností treba uviesť, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánu a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonania určitého dôkazu navrhnuť. Toto procesné oprávnenie odporca v danej veci aj využil. Rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, ponecháva súdu. Z odôvodnenia rozsudku súdom prvého stupňa jasne vyplýva, prečo sa súd nezaoberal ďalšími námietkami účastníkov konania a prečo nevykonal listinný dôkaz navrhnutý právnym

stupcom odporcu na pojednávaní vo veci samej dňa 11.9.2012 v tom smere, aby navrhovateľ predložil listinu, ktorou reagoval na dokument nazvaný „Vyjadrenie k mylným náhľadom“. Súd prvého stupňa totiž aj na základe výpovede svedkyne Ing. Dobríkovej nemal pochybnosti v tom, že navrhovateľ e- mailom zo dňa 29.8.2008 reagoval na tento dokument, pričom táto skutočnosť nemá žiaden význam z hľadiska posúdenia plynutia 4 ročnej premlyčacej doby.

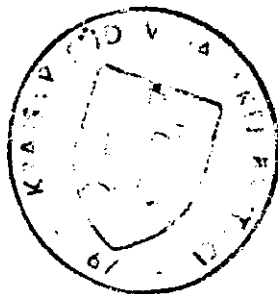
Odvolací súd na základe uvedeného rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne právny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacie konania rozhodne súd prvého stupňa podľa § 224 ods. 4 O.s.p.

Rozsudok bol jednohlasne schválený členmi senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Banskej Bystrici , dňa 27.júna 2013

JUDr. Alena Križanová
predsedníčka senátu

A. Križanová

Za správnosť vyhotovenia: Silvia Šimková

*naše rozhodnutie a odvolanie JUDr. Bičkovská rozhodla právomocne podľa
článku 163 ods. 1 O.s.p. (§ 158 ods. 1 O.s.p.)*